

Pitanje: Na koji način se kroz ImelBis mogu obračunati kursne razlike

Odgovor: Kursne razlike nastaju na osnovu svih vrsta deviznih potraživanja ili obaveza po svim osnovama (kredit, plasmani, avansi, potraživanja od kupaca i drugih lica, obaveze prema dobavljačima), kao i na strani novac u blagajni i na računima kod banaka.

Za pozitivne kursne razlike odobara se konto prihoda te vrste uz zaduženje onih konta na kojima su iskazana devizna sredstva ili potraživanja (u slučaju rasta kursa strane valute), odnosno uz zaduženje onih konta na kojima su iskazane devizne obaveze (u slučaju pada kursa strane valute)

1. POSTUPAK

1.1. OSNOVNI PREDUSLOVI

Obzirom da kod knjiženja primljenih i izdatih računa na jednoj strani, te knjiženja izvoda na drugoj strani dolazi do kursnih razlika, takve stavke nisu automatski zatvorene. Da bi bilo knjiženje zatvoreno moraju se knjižiti i kursne razlike.

- *Kontni plan* - otvoriti u kontnom planu bilansne pozicije za knjiženje efekata kursnih razlika. Prema trenutno važećem kontnom planu za FBiH predviđena je sintetika konta 615 za pozitivne kursne razlike i 665 za negativne kursne razlike. Korisnik treba odabrati konto u skladu sa računovodstvenim politikama.

- *Verifikacija pozicija za obračun* - u kontnom planu potrebno označiti bilansne pozicije koje ulaze u obračun kursnih razlika.

- *Registar banaka* - u registrima strukture, za poslovne banke je potrebno definisati valutu u kojoj se obrađuje. Za svaki tip kursa mora se otvoriti nova šifra banke

- *Kursna lista* – potrebno je najmanje na dan promjene definisati kurs valute u skladu sa Centralnom bankom

Ažuriranje

Konto: 2030
Naziv: Devizni račun Raiffeisen banka
Strani naziv:
Profitni centar: 1 Profitni centar 1
Mjesto troška: 1 Mjesto troška 1
Element troška: 00001 -

Kursne razlike Veza partner Veza radnik Subanalitika

Novi unos Upiši Odustani

Ažuriranje stavke kursne liste

Valuta: KN Hrvatska kuna
Datum: 01.01.2010

Bankarski	3,7400000
Kupovni	3,7400000
Prodajni	3,7400000
Obračunski	3,7400000
Srednji	3,7400000

Upiši Odustani Novi unos

Ažuriranje

Početno stanje
Vrsta: Banka - Platni promet Iznos: 0,00 Datum: 01.01.2010

Šifra: 009 Naziv: Devizni račun Hypo HRK
Kratice: HRK Sjedište: Sarajevo
Id broj: 9 Žiro - račun: 1610007
Poslovna jedinica: 1 Poslovna jedinica 1
Valuta: KN Hrvatska kuna
Dokument: P1701001 Banka 1
Konto: 2033 Devizni račun u HRK

Novi unos Upiši Odustani

- *Konfiguracija* - podesiti konfiguraciju programa za knjiženje efekata kursnih razlika

Podešenja za finansije i računovodstvo		
Obračun proizvodnje		Sumnjiva i sporna potr.
Kursne razlike		Kompenzacije i cesije
Prihod	6150	Pozitivne kursne razlike
Rashod	6850	Negativne kursne razlike
Konto kupci	212600	Kursne razlike po kupcima - obračunsko konto
Konto dobavljači	542600	Kursne razlike po dobavljačima - obračunsko
Konto ostalo	228600	Obračun kursnih razlika ostalo
Vrsta kursa za obračun	Srednji	
Dokumentacija	P0101007	Kursne razlike

Prihod – bilansna pozicija za prihode na koju se knjiže pozitivne kursne razlike (u slučaju rasta kursa strane valute)

Rashod - bilansna pozicija za rashode na koju se knjiže negativne kursne razlike (u slučaju pada kursa strane valute)

Konto kupci – prelazno konto kupaca bez analitike, na koje se knjiži efekat kursnih razlika a koje će biti zatvoreno konačnim obračunom, kada se zatvara i prenosi na konkretne kartice (analitike) kupaca.

Konto dobavljači – prelazno konto dobavljača bez analitike, na koje se knjiži efekat kursnih razlika a koje će biti zatvoreno konačnim obračunom, kada se zatvara i prenosi na konkretne kartice (analitike) dobavljača.

Konto ostalo – prelazno konto za ostale pozicije na koje se vrši obračun kursnih razlika a koje će biti zatvoreno konačnim obračunom.

Vrsta kursa za obračun - Računi se knjiže u glavnu knjigu u stranoj valuti i u KM protuvrijednosti, utvrđenoj po srednjem kursu Centralne banke BiH. Plaćanja se po pravilu izvedu po kursu poslovnih banaka.

Dokumentacija – iz registra ImelBis dokumentacije analitika vezana za finansijsko poslovanje

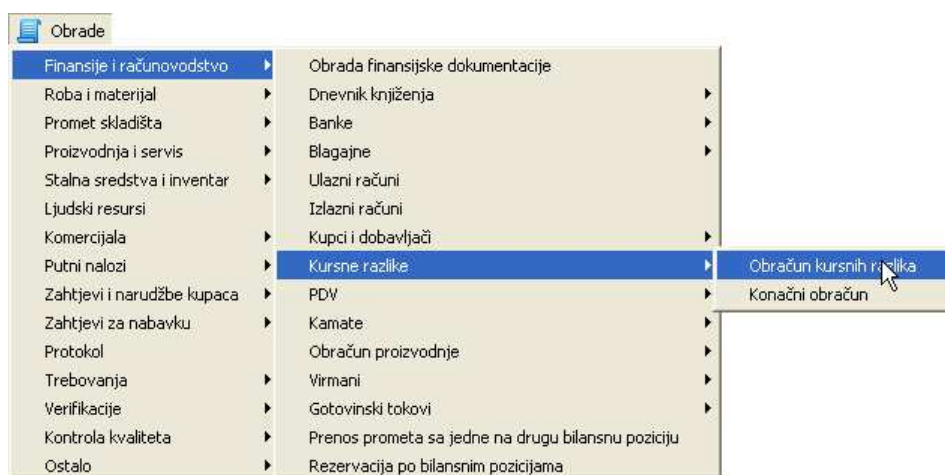
1.2. POSTUPAK KNJIŽENJA KURSNIH RAZLIKA

Obično knjižimo kursne razlike za dokumente, koji su u stranoj valuti zatvoreni, a otvoreni u primarnoj valuti.

Ako je vrijednost dobara ili usluga izražena u stranoj valuti, za obračun te vrijednosti u domaćoj valuti koristimo srednji devizni kurs CBBiH, koji važi na dan nastanka porezne obaveze (Član 22. Zakona o porezu na dodatu vrijednost)

1.2.1. PERIODIČNI OBRAČUN KURSNIH RAZLIKA

Onda kada su račun i plaćanje knjiženi, pokreće se opcija obračuna kursnih razlika.

1.2.1.1. Zaglavlje dokumenta

- Otvara se forma za unos ograničavajućih kriterija
- Dokument – broj ili naziv dokumenta po slobodnom izboru
- Simbol – iz registra ImeBis dokumentacije, ako je upisana u konfiguraciji kako je opisano u 2.1. automatski će biti ponuđeno.
- Datum dokumenta – datum na koji se vrši obračun, obično je to kraj mjeseca a može biti bilo koji datum. Program će uzeti u obračun dokumente koji su do tog datuma.
- Datum kursa – obično se nudi datum pokretanja opcije a može bilo koji datum. na koji program traži kurs za izračunavanje kursnih razlika za otvorene dokumente
- Kurs – automatski povlači srednji kurs podešen u konfiguraciji
- Upiši – upis zaglavlja dokumenta.

1.2.1.2. Stavke dokumenta

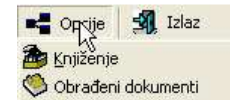
Nakon upisa osnovnih parametara za obračun pokreće se opcija „Stavke“. Program automatski uzima sve kupce i dobavljače koji imaju stranu državu i ostala konta koja su „označena“ u kontnom planu za obračun kursnih razlika (vidi 2.1).

Ova forma daje informacije o stanju konta po valutama na datum transakcije. Obično se samo prihvati ponuđeno jer se podrazumijeva da je priprema posla odrađena kako je već navedeno. U svakom slučaju moguće je brisati sve stavke ili samo pojedine te puštati ponovo.

Valuta	Dokument	Datum	Duguje u valuti	Potražuje u v...	Duguje KM	Potražuje KM	Konto
☒ KN	001	10.09.2010	2500	0	9150	0	2033
☒ KN	001	10.09.2010	0	2500	0	9150	21200100
☒ KN	1	10.08.2010	2500	0	9350	0	21200100

1.2.1.3. Opcije

- Knjiženje – opcija knjiženja formira i šalje nalog za finansijsko poslovanje na bilansne pozicije kako je već podešeno u konfiguraciji
- Obrađeni dokumenti – opcija se koristi ako je iz bilo kog razloga potrebno pregledati obračune koji su već knjiženi a potrebno ih je brisati (ako su obrisani iz glavne knjige) ili ponovo kontirati (ukoliko ih iz bilo kog razloga naloga nema u glavnoj knjizi).

2. EFEKTI OBRAČUNA KURSNIH RAZLIKA

2.1. ANALITIČKE KARTICE

Analitičke kartice i u domaćoj i stranoj valuti nakon periodičnog obračuna kursnih razlika ostaju otvorene. Efekti obračuna prenose se na prelazna obračunska konta kako je ranije opisano. Tek će nakon što se pokrene konačan obračun (obično na kraju poslovne godine) sva stanja biti zatvorena.

- Primjer

ANALITIČKE KARTICE										
21200100 - Partner 0100										
Jedinica	Stanje do: 01.01.2010				UKUPNO STANJE				21200100	
Valuta	KM	D:	0,00	D:	9.350,00					
Od datuma	01.01.2010	P:	0,00	P:	9.150,00					
Do datuma	30.09.2010	S:	0,00	S:	200,00					
Dn.	Jedinica	Dokument	Datum	Sy	Račun	Kif/kuf	Rok	Duguje	Potražuje	Opis st
1	1	1	10.8.2010		1/BC	/1	10.8.2010	9350,00	0,00	RAČUN
6	1	001	10.9.2010	bank				0,00	9150,00	

ANALITIČKE KARTICE										
21200100 - Partner 0100										
Jedinica	Stanje do: 01.01.2010				UKUPNO STANJE				21200100	
Valuta	KN	D:	0,00	D:	2.554,64					
Od datuma	01.01.2010	P:	0,00	P:	2.500,00					
Do datuma	30.09.2010	S:	0,00	S:	54,64					
Dn.	Jedinica	Dokument	Datum	Sy	Račun	Kif/kuf	Rok	Duguje	Potražuje	Opis st
1	1	1	10.8.2010		1/BC	/1	10.8.2010	2554,64	0,00	RAČUN
6	1	001	10.9.2010	bank				0,00	2500,00	

Iz primjera se zaključuje da analitička kartica u originalnoj valuti takođe nije zatvorena. Analitička kartica u valuti svaku promjenu množi sa kursom na taj dan tako da u ovom obliku nije mjerodavan izvještaj jer nije predviđen za te namjene. Potrebno je posmatrati izvještaj u ostalim finansijskim izvještajima *Promet po valuti*.

Promet po valuti (KN)

za period od 01.01.2010 do 30.09.2010

Valuta: KN

21200100

Partner 0100

Dn.	Datum	Dokument	Jed.	Račun	Kif/Kuf	Opis stavke	Dt_kart2.naziv (String)	Saldo	
1	1008	1		1/B	/1	RAČUN ZA ROBU	2.500,00	0,00	2.500,00
Ukupno za mjesec Avgust							2.500,00	0,00	2.500,00
6	1009	001					0,00	2.500,00	-2.500,00
Ukupno za mjesec Septembar							0,00	2.500,00	-2.500,00
Ukupno za konto 21200100							2.500,00	2.500,00	0,00
Ukupno:							2.500,00	2.500,00	0,00

3. ZAKLJUČAK

Kao što smo vidjeli iz prethodnog dijela, aplikacija za obračun kursnih razlika je sastavni dio integralnog informacionog sistema ImelBis i korištenjem kao takve moguće je ostvariti sve prednosti njenog funkcionisanja. Osim namjene da se vrši izračunavanje efekata kursnih razlika ova opcija omogućava poštivanje zakonskih propisa u smislu usklađivanja stanja na bilansnim pozicijama.

Takođe je bitno da se tokom cijelog obračunskog perioda vrši praćenje prihoda i rashoda u svrhu upravljanja poslovnim rezultatom.

Lukavac, 17.09.2010.godine.

Odgovor dala:

Advija Salihović, dipl. ecc.
Certificirani računovođa